

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Tavaszi aggodalmak.

Az ország jó nagy részén végigsuhant a hirtelen lehülés és májusi fagy alakjában pusztította a gazdák reményességét. Vármegyénk is szenvedett a kártól, mert a korai gyönyörű tavaszi napok, amelyek a nyárral vetekedtek derűben és melegben, kiesáltak a növények rügyeit és sarjait, úgy, hogy már a későn nyíló akácfa is több helyen előtolta levélkéit s a május 3-iki és 4-iki fagy sok életnek virágját letarolta nálunk is. A korai vetemények, a gyümölcsfák, megyénk déli részein a szőlő is majdnem áldozatul estek a hirtelen lehülésnek.

Ilyen országban, mint a mienk, kétszeresen súlyosak az elemi csapások, mert nekünk alig van számbavehető iparunk és kereskedelmünk, úgy, hogyha a termelés forrása kiapad vagy gyöngében ontja az élhetésre valót, akkor a többi forrás nem igen pótolhatja ezt, mert hiszen a többi is nem a külföldről hozza a jövedelmet, hanem maga is ebből táplálkozik.

Ha nálunk a földművesnek nincs pénze, nincs jó termése, megérzi azt erősen az iparos, a kereskedő, meg a lateiner osztály is, mert valamennyien a földműves termése után élünk.

A kereskedőnek nem fagy el az áruja, az iparos kézimunkáját nem veri el a jég, csak a csökkenő üzleti forgalma érzi meg azt, hogy az adózásnak súlyosabb hol könnyebben, hol keservebben viselhető el.

Mig a gazdának annyi kárt tehet egy-két éjjeli fagy vagy más elemi csapás, hogy nemcsak adóra valója nem marad, de még élelemre sem jut neki.

A mi éghajlatunk nagyon szeszélyes. Nálunk igen könnyen megtörténhetik, hogy háboru nélkül, pénzügyi krízis nélkül is tönkremegy az országnak jelentékeny része, anélkül, hogy a másik rész új jövedelemforrásokkal tudná pó-

tolni azt, amit az ország lakossága a földművelés révén elveszített.

Ezért nem okos dolog, ha a különböző foglalkozási ágakhoz tartozó emberek egymás ellen agyarkodnak vagy azokat egymás ellen ingerlik olyan agitátorok, akik abból élnek, hogy a fölneccelés útján izgatottságban tartják a társadalmi osztályokat.

Nálunk bizony el kell ismerni, hogy egymás nélkül nem élhetünk, hogy egymásra szorulunk és hogy a földet sujtó tavaszi csapásokat mindnyájan érezzük. Ezért okos megfontolással nem fogjuk azt gátolni, ha a földművelő sorsa valamiben biztosabbá válik. Biztosabb lesz avval mindnyájunk sorsa.

De az is bizonyos, hogy az ipar és a kereskedelem fölvirágoztatása is nagyon fontos kérdése a jövőnek, mert mindaddig a földtől függ az egész ország megélhetése, jóléte, ameddig nem lesz önálló iparunk és kereskedelmünk, hogy máshonnan is nyisson az országnak jövedelemforrásokat, akkor különösen, ha a tavaszi vagy nyári csapások tönkreteszik a termést.

De addig is, míg az ipar és a kereskedelem óhajtott fölvirágzása bekövetkezik, gondoskodnunk kell arról, hogy az ilyen tavaszi csapások ne érjenek épen olyan készületlenül bennünket.

Annyi tapasztalatunk van már az elmúlt évekből s annyi tudásunk is van, hogy az időjárás nagyjában, hozzávetőleg meg tudjuk ítélni: miért nem járunk el azok szerint.

Tudjuk, hogy a korai szép meleg napoknak nem kell hinni, mert azok a májusi derült időkben fagyokat okozhatnak; ilyenkor hirtelen lehülések állnak elő a derűs, szinte nyári meleg napok után. Olyan veteményeket, amelyek könnyen elfagynak, ne ültessünk a korai meleg napok idején, mert azokat a májusi fagyok igen könnyen letarolják. Vagy ha ültetünk, gondoskodjunk azok-

nak védelméről letakarással vagy más uton.

A gyümölcsösök is többnyire megvédhetők volnának okos, előrelátó munkával.

Mikor fagy következik be, már egy-két nappal előre jelzi azt a hideg, szeles idő és tudjuk, hogy a szél elállása estére rendszeresen veszedelmes, mert éjjeli fagyot hoz.

Ha ezek az előjelek bekövetkeznek, akkor tegyünk úgy, mint sok helyen megpróbálták. Haszontalan nedves szalmát, gáz raknak össze a terület szélein több rakásban és kilesik éjjeli örökkel, merről jön a légáramlás? Éjjel, éjfél után van a legnagyobb hideg, akkor tüzet raknak a nedves, gázos rakásokból, hogy jól füstöljenek s azoknak meleg tüstje a fák koronája körül üljön le. Ilyen módon hajnalig lassan tüzelve, a gyümölcsösök nagy részét meg lehet a fagytól menteni és sok veszendőbe menő termést biztosítani.

Ilyen és hasonló munkák segítségével sokat elháríthatnánk az elemi csapásokból.

Ide tartoznék még a folyóvizek, záporárkok szabályozása is, amivel az árvíz csapásoktól menthetjük meg a termőföldeket és a községeket.

A mi keleties indolenciánknak is meg kell mozdulnia, mert már nem élhetünk többé olyan kényelmesen, mint nagyapáink idejében, amikor még majd a saját zsirjába fult az ország.

A kultúra haladása új meg új munkát ró a lakosságra, de meg is fizet érte a több és biztosabb termésben. ◉

Esküdtszéki tárgyalások.

Folyó hó 4 én kezdődött a helybeli kir. törvényszéknél a májusi esküdtszéki ciklus, a melynek legfőbb érdekessége, hogy az új törvény ezuttal nyert először gyakorlati alkalmazást törvényszékünk esküdtszéki eljárásában.

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense

fogászati műterme

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zsuffa Kálmán-féle házban. :-: :-: :-:

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

ugymint: fogak és gyökerekre, arany és platina koronák készítése, szájpaddlás nélküli hidmunkák ugyancsak arany, platina és porcellánból, a melyek nem vehetők ki a szájból, továbbá porcellán, arany és platina tömések. :-: :-: :-:

Héttőn, 4-én a szándékos emberölés büntetével vádolt Gorta Pál sikkó bűnügyét tárgyalta Cseh István kir. ítélőtáblai bíró elnöklété alatt, Fodor Zoltán kir. törvényszéki bíró, Kovács Géza kir. járásbíró és Gyürky István kir. törvényszéki jegyző részvétele mellett. A vádhatóságot dr. Mészáros István kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Gyikó Ferenc ügyvéd látta el.

Esküdtek voltak: Vajda Pál, Botto János, Járossy Mihály, Kirinyi Béla, Knöptler Károly, Banczik Sámuel, Szilárdy Béla, dr. Szelényi Jenő, Nagy István, Kovács Pál, Gocsó Emil és Varga Antal, pótesküdek pedig Kiss Ferenc és Kicsiny Géza.

A bünesetről annak idején hirt adtunk s bizonyára még élénk emlékezetben van, mert alig három hónappal ezelőtt történt. Gorta Pál Sikkó és Hankó András balogpádári lakosok folyó évi február 12-én Rimaszombatból hazafelé mentek és délután 3 óra tájban betértek az alsópokorági korezmába. Csakhamar odaérkezett Uhrin Pál derencsényi fiatal legény is, a ki szintén Rimaszombatból igyekezett hazafelé és orvosságot vitt beteg anyjának. Van valami végzettszerű ennek a szerencsétlen fiatalembernek a sorsában: ha minden gondolatát az töltötte volna be, hogy mielőbb átadhassa beteg édes anyjának az orvosságot, akkor bizonyára nem érte volna az a szerencsétlen sors, hogy az uton agyonverik.

Ugyanis az alsópokorági korezmában együtt iddögált Gorta Pál Sikkóval és Hankó Andrásal s azután mind a hárman elindultak hazafelé. Utközben Hankó András elmaradt tőlük, alig egy órával ezután pedig idb. és ifj. Pásztor Mihály perjései lakosok ugyanazon az uton haladva szekerekkel, megtalálták az Uhrin Pál hulláját. Óriási seb tátongett a nyakán, melyről dr. Zehery István és dr. Kármán Aladár orvosszakértők megállapították, hogy fejszeéllal történt igen erős csapás következménye és feltétlenül halálos. Természetesen, már a vizsgálat kezdetén is Gorta Pál Sikkó ellen irányult a gyanu, mert ő volt utoljára az elhalttal és különösen, mert az áldozat zsebében megtalálták a Gorta Pál zseboráját. Ennek a zseborának a kérdése a bűnügy befejezése után is problema maradt. A vádlott még a vizsgálat alatt visszavonta azt a vallomását, hogy az órát az alsópokorági korezmában zálogba adta Uhrin Pálnak 60 fillérért és a tanuk vallomásából is úgy látszik, hogy ott tényleg nem történt közöttük ilyen zálogügylet, Gortának az a későbbi me-

seje pedig, hogy utközben adta el az órát Uhrin Pálnak, mikor már Hankó András elvált tőlük, későbbi tagadása folytán szintén a bizonytalanság homályába rejtőzött. Tény az, hogy mind a ketten italosak voltak és valamiért, minden valószínűség szerint az óra miatt, összeveszttek és akkor Gorta a fejszét két kézre fogva, annak élével egy hatalmas csapást mért az Uhrin Pál nyakára, a ki nyomban összeesett és rövid idő múlva meghalt.

Gorta Pál a vizsgálóbíró előtt tett beismeréseit a főtárgyaláson visszavonta és megátalkodott tagadással igyekezett a bűnvádi felelősség alól szabadulni, azonban a bizonyítékok erejével szemben minden igyekezete kárba veszett, mert hiszen ő volt utoljára Uhrin Pállal, az ő óráját találták meg az Uhrin Pál zsebében és az ő fejszéje volt véres.

Hosszu időt vett igénybe a kérdések feltétele. Nem csoda, mert hiszen egy új eljárás törvénynek helyes alkalmazása mindenkor csak hosszabb gyakorlat után alakulhat ki.

Három ténykérdést és öt jogkérdést tett fel a bíróság; ezen kérdések között az a különbség, hogy a ténykérdésekben az elbírálandó eset jogi meghatározások nélkül van leírva, a jogkérdésekben pedig csak a büntetőtörvény szerinti szövegezésének megfelelő jogi meghatározások foglaltatnak a ténykörülmenynek megjelölése nélkül.

A késő esti órákban mondotta el dr. Mészáros István kir. ügyész alaposan felépített és szónoki lendülettel előadott vádbeszédét, miután bevezetésül szép fejtegetésben ismertette az esküdtekkal az új eljárás törvényt. Utána dr. Gyikó Ferenc ügyvéd védőbeszéde következett, melyben a bizonyítékok elégtelenségét és különösen azt igyekezett kimutatni, hogyha el is követte Gorta a büncselekményt, azt nem ölési szándékkal tette, de ittassággal párosult erős indulat hatása alatt cselekedett.

Ezután az elnöki resümé következett, melynek tartalmára az új törvény értelmében a hallgatóság elhagyta a termet.

A resümé befejeztétven, az esküdtek Cseh István esküdttörvényszéki elnökkel és Gyürky István tanácsjegyzővel visszavonultak tanácsstermükbe.

A verdit az első ténykérdésre és ötödik jogkérdésre történt hétnél több igen szavazattal Gorta Pál Sikkó vádlottnak a bttkv. 306. §-ába ütköző halált okozott súlyos testi sértés büntetésében való bűnösségét állapította meg, mire a bíróság vádlottat 6 évi fegyházra ítélte.

Az ítélet ellen vádlott és védője semmiségi

kifejezője lehet, s aztán fájó szívünk kegyeletes érzésének hü tolmácsolójaként az ő élet utján bő mértékben található nefejejts virágokból néhány szálát összekötve, helyezzük oda a kiválasztott koszoru zöld levelei közé, éppen szíve fölé, hogy hadd érezze annak a szeretetnek melegét, mely őt itt a földön körülölelte, még a siron tul is, érezze még a örökkévalóságban is. — Hisz a ki életében oly igen szeretett, méltó, hogy siri álma felett is ez a szeretet virasszon s a hü emlékezet!

Ha életére s megfutott pályájára tekintünk, kevés embert találunk olyat, kit vele összehasonlíthatnánk, vagy vele csak párhuzamba is állíthatnánk. — Nem azért, mintha fel nem találunk másokban is azokat a ritka tulajdonokat, melyekkel ő birt, nem is azért, mintha az élet nem mutatna fel embereket, kiket egyéniségöknek varázsa arra a magaslatra ne emelt volna, melyen ő állott, hanem azért, mert ő képes volt ezen kiváló lelki tulajdonokat élete végéig úgy megőrizni és meg is tartani, hogy ezáltal egyéniségének csodás varázsa soha nem csökkent, sőt nőttön-nőtt az éveinek számával, s véget csak akkor ért, mikor ő is megszűnt élni, — mikor e földről maga is eltávozott.

Ha kutatjuk e titok nyitját, ha keressük az okot, mely őt a köznapiság alacsony helyéről, az elismerés, a tiszteltetés és közbecsülés magas fokára emelte; jól esik lelkünknek megnyugodni abban a boldogító tudatban, hogy elért sikereinek sziklaszilárd fundamentumát — Isten után szüleinek, id. Csabay Pálnak — aki egyik kiemelkedő alakja volt a gömöri tractus tanítói karának és édes anyjának, a mély vallásosságáról és ritka szép lelki tulajdonairól ismeretes Kathona Ágnesnek köszönhetette. — Atyja alsószuhai tanító volt akkor, midőn ő 1848. április

panaszt jelentettek be s a tárgyalás éjjél után fél 3 órakor ért véget.

Kedre, folyó hó 5-ére volt kitűzve a gyilkosság büntetésével vádolt Pollák Anna és Bartosik Mihályné bűnügye. Ezek azzal vannak vádolva, hogy Pollák Anna 23 éves leány Ágostonlakon 1913. augusztus 10-én 18 napos kis fiát az özv. Bartosik Mihályné felbujtására párnakkal és dunnával megfojtotta. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, miután a koronatanu: Legyna Istvánné nem jelent meg, s így *Lehoczky* Márton kir. alügyész indítványa alapján a kir. törvényszék az ügyet a legközelebbi esküdtszéki ciklusra halasztotta, a mely folyó évi október hó első hétfőjén kezdődik.

Széljegyzetek.

Hogyan lesznek a jó vicczek ?

Kedves embertársam, aki társaságban, beszélgetés közben nagyokat kacagasz egy-egy vicczen, talán, vagy bizonyosan sokat gondolsz arra, hogy azok a kimondottan vicczes emberek, akikből egymásután pattan ki a jónál jobb mondás, vagy hogy még a Jókai frazeológiájánál maradjunk, — a sok szellemes aperci; ugyan honnan csalják elő, az agyuknak miféle, más ember számára zárt rejtekéből azt a sok frappans visszavágást és szellemességet. Ebben a néhány sorban azt szeretném megmagyarázni és mintegy utmutatást is adni a hasonló szellemességek elkövetésére. Adhattam volna ezimnek, hogy a szellemesség kis kátéja, vagy az élcesek köve (erre a mintára: bölcsék köve) de tekintve, hogy csak egy tétel az egész, ettől elállottam. Lesz itt kérem azért elméleti és gyakorlati magyarázat, csak tessék alkalmazni.

A kiindulópont egy konkrét eset, egy „jó viccz.“ Két kereskedő, nem a legtisztább uton, nagy vagyont spekulált össze magának. Meglévén a vagyon, az azzal járó nimbust is élvezni akarták kissé. Pazar lakást rendeztek be tehát és e nagy szalonba megfestették a saját arczképüket az akkor élő leghíresebb művésszel. Azután estélyt adtak, amelyikre hivatalos volt a kereskedelmi és művészi világ minden korifeusa. Este a nagy tumultusban dicsekedni akarva a nagy festő művével, a legkitünőbb kritikust odavezették az egymás mellé akasztott két kép elé, hogy mit szól hozzá? A kritikus végignézte a két képet és odafordulva a két kereskedőhöz, így szólt: „nos, és hol van közülök a Megváltó?“

hó 30 án megszületett, de elemi iskoláit már nem itt, hanem Balogon kezdette meg, hová atyját 1854 ben hívták meg tanítónak.* — El lehet képzelni, mily kiváló gondot fordított fiának nevelésére az, — akiről életirója így emlékezik: „Szakképzettség, széles paedagógiai ismeret, páratlan soha nem lankadó szorgalom voltak mint tanítónak fő tulajdonai. Iskolája mindig a legkitünőbbek közé tartozott és minden tekintetben a kor színvonalán állott.“ — Ily kiváló tanítói vezetés mellett az elemi iskolát elvégezve — a szép reményekre jogosító gyermeket — atyja a rimaszombati 6 osztályu gymnasiumba iratta be, melynek elvégzése után Sárospatakra megy, hol a gymnasium két felső osztályának s a theologiai tantolyamnak befejezése után 1869-ben mint segéd lelkész ismét visszakerül Balogra. Az iskoláit kitünő sikerrel elvégzett s e mellett sok jeles és kiváló lelki tulajdonokkal megáldott ifju Timotheus azonban innen csakhamar Rimaszombatba majd Jánosiba kerül káplánnak. — Négy évi segédlelkészkedés után 1873-ban rendes lelkésszé lesz Szuhafőn, s itt meg is nősül, feleségül vevén a pádári ág. ev. lelkész leányát *Siró* Eugéniát. Szuhafőről 1876-ban Székesszentgyörgyre megy papnak, majd innen 1887-ben Balogra, s hét év előtt Tornaljárásra.

Tanulói és lelkészi működésének e vázlatos kimutatása is meggyőzhet mindenkit arról, hogy Csabay Pál nem közönséges talentum volt. — Tudjuk róla, hogy mint egyházi szónok kiváló, mint ember a társadalomnak közkedveltségű szeretett tagja volt. A mely gyülekezetnek lelkésze volt, az még ma is büszkén emlegeti ne-

*) Méltó a megemlézésre, hogy a balogiakkal egy időben a rimaszombati egyház is meghívta tanítójának és pedig fényes küldöttség által, melyet Dapsy Vilmos kuriai bíró vezetett, azonban — mint látszik — sikertelenül.

TÁRCZA.

CSABAY PÁL.

(1848—1914.)

Egy éve sincs még talán annak, hogy a tornaljai temetőben reá borult a hant a szerető hitves s gondos családanya koporsójára, — sőt talán még akkor is ott rezgett a szerető lelkek könyharmatja a siri hantokon, midőn újra emberek jöttek és állottak meg a családanya örök nyughelyénél, hogy eltávolítva arról a hálás kegyelet és szeretet által ültetett s ápoltt virágokat, — megnyissák ismét az örök élet kapuját szolgáló gyászhajlékot, — mert ennek új lakója érkezett. Sietve jött, mert fájta a szíve, fájta a lelke nagyon, de nagyon. Vágyott látni, sietett ölelni azt, ki az ő élete, öröme, üdve, boldogsága — mindene volt. — Vágyott utána, hogy fájó szíve meggyógyuljon, a tengernyi kin, szenvedés, bánat és sötét gyász földre tipró nehéz terhe alatt elalélt lelke, forrón szeretett hitvesének. látára — mint harmattól a virág — ismét felüdüljön s aztán vele egyesülten, örökké együtt maradhassanak.....ők a boldogok!

Ez a szerető hitveséhez pihenni tért, a sötét sir gyász ölébe leszállt férfi — *Csabay* Pál a tornaljai ref. egyház buzgó lelkipásztorja s a gömöri ref. egyházmegyének példás szorgalmu, kiváló szellemi tulajdonokkal ékeskedő lelki vezetője, szeretve tisztelt esperese volt.

Álljunk meg egy pillanatra a drága hamvakat magában zárt gyászhajlék felett, s mielőtt tovább mennénk, válasszuk ki a siri hantokat befedő koszoruk sokasága közül azt, mely ő hozzá legméltóbb s egyéniségének s érdemeinek leghivebb

Tagadhatatlanul kitűnő szellemesség. Egy pillanatnyi befelé néző hallgatás után ellenállhatatlanul tör elő a mosolygás, vagy a kaczagás. De miért? Hiszen ha a kritikus azt mondta volna, hogy szép két arczkép, éppen úgy lógnak, mint a két lator, csak éppen a Krisztus hiányzik a középről, ez egy drasztikus igazság, magyarul gorombaság lett volna. Mi adja meg hát ezt a finom csipősséget?

A kritikus három elemből állt; először: ez a két kép miért lóg egymás mellett; másodszor: éppen úgy lógnak, mint valamikor két lator; harmadszor: csak éppen a Krisztus hiányzik középről. A kritikus fejében természetesen ilyen sorban pattantak elő a gondolatok, egy hézag-talan logikai láncban. Ő azonban nem mondta ki hangosan az összes következtetéseket, hanem az első fokról a harmadikra ugorva, tehát a *logikai lánc egy tagjának kihagyásával*, egy kitűnő viccet csinált az egész gorombaságból, mert azzal, hogy a hallgató egy pillanatra elgondolkozik, míg ez a hiányzó láncszem megkerül, — a logikai lánc teljessé válása és az öntudatlan öröm, hogy ezt a viccet, mint egy lélektani rébuszt sikerült megfejteni, mindenkiből kicsalja a nevetést.

És kérem, ez az egyetlen titka minden jó viccznek: keresztülugorva a logikai lánczolat második tagját, a harmadikkal felelni az elsőre. Mert vegyünk egy másik, egyszerűbb „esetet.”

Középkori házaspár, a férfi nagyon beteges. Beszélgetnek, tervezgetnek a lakáskérdésről. — Azt mondja az asszony: Te Rudi, ha kettőnk közül valamelyik meghal, én rögtön átköltözöm Budára.

Mosolyogjunk, azután elemezzük. A logikai láncz első tagja: kettőnk közül valamelyik biztosan előbb hal meg; második: de ez a valaki egész biztosan te leszel; harmadik: és én akkor rögtön átköltözöm Budára. Ugye, hogy így kiegészítve ez a példa már nem is hasonlít vicczhez? Amint a legtöbb viccz azonnal szétpukkan köznapisággá vagy gorombasággá, mihelyt kiépítjük folytonos lánczozást. — Hiszen minden viccznek az veszi el az élet, hogy a hallgatókat, köztük persze a kivicczeltet is egy kis gyors agyműködésre készíti, hogy megtalálja a hiányzó láncszemet és a rátalálásban kifakadó öröm teljesen elnyomja a viccz éle felett érzett esetleges bosszúságot.

Tehát ez a biztos recept. Ezen az alapon, kellő figyelemmel és egy kis gyakorlatiattal mindenki annyiszor felel vicczesen, ahányszor

akar. Például azt mondja a zsuron a háziaszszony: kedves Izé, milyen szép tüze van a maga gyémántgombjának! Erre Izé ur magában azt gondolja, hogy pedig nem is gyémánt, hanem straszüveg, hangosan pedig így felel: igen, már az üvegyárban is azt mondták!

Minek folytassam? Az eljárás itt van, egyszerű is, jó is és — a gyakorlat tesz mesterré.

A mi gyámoltalanságunk.

Az ember sokszor szeretne ostort ragadva, végig suhintani maga körül a saját népe, a saját vérei hátán és a fülébe kiabálni menydörgő szóval: ébredj! nyisd ki a szemed és láss, mint látnak mások, akik megelőznek, akik a törvény tág határain belül büntetlenül játszanak ki a kicsikarjók sima, alkalmazkodó hangjukkal az utolsó koronádat is, hogy aztán magadnak az alamizsnafillér se maradjon meg, amiből egy becsületes tarisznyát lehetne szerezni koldusbotod mellé.

A magyar iparról és kereskedelemről van szó, erről a két mostoha gyermekéről az államnak, a társadalomnak és mit tudom én még kinek.

Sokat lehetne beszélni pénztelenségről, pangásról sok más egyébről, amik miatt az ipar és kereskedelem nem élhet, de most egészen más kérészt írásra. Ugyanis a napokban egy krajezáros ujság apró hirdetései között böngészve, egy féloldalas hirdetésen akadt meg a szemem, mely hirdetésnek a közepén „Öväs” címmel a következő sorok voltak olvashatók:

„Kötelességemnek tartom nagybecsű vevőimet figyelmeztetni, hogy 25 év óta fennálló cégem újabbkeletű hasonló nevű *magyarországi* üzlettel nem áll összeköttetésben. Konrád János cs. és kir. udv. szállító kiviteli áruháza csakis Brűx, Csehországban van, stb.”

Vagyis: adj a tőtnak szállást, kiver a házból. S az ilyen tartalmu hirdetést külföldi cég Magyarországon adat közre. Hogy ez egy ügyesen beállított reklám és becsületes ugratás, azt érteni, csak azt nem értem, hogy honnét vesz az a cseh kereskedő magának annyi bátorságot, hogy a mi iparunk és kereskedelmünk rovására *itt nálunk* csapjon ilyen hangu reklámot. Hogy ezt ilyen bátran meri tenni, annak oka csak a mi gyámoltalanságunkban kereshető. Mert ha csakugyan van Magyarországon egy Konrád János nevű kereskedő, ki ugyanazon árut, ugyanazon árért adja, a cseh Konrád minden nagyhangu

irányban a lelkeseknek haladniok és magokat képezniök kell.

A kor intő szavát megértve, szellemi központot teremtenek s a gömöri egyházmegyének kiválóbbjai, a milyenek voltak abban az időben pl. Balogh Béla, Tóth Samu, Terhes Pál, Csabay Pál, Ruszkay Gyula, Kupay Dénes, Kovács László és mások, hol itt, hol amott összegyűlve készítik magukat a gyakorlati életre s ez által megteremtik azt a szellemet, mely az egyházmegyei gyűlés termét magas színvonalon álló viták színhelyévé, az ifjabb lelkesi és világi nemzedéknek önképzőjévé s a gyakorlati élet előkészítő iskolájává avatja. — S hogy Csabay Pál nem az utolsóok közt foglalt helyet, sőt a vezérek közt is az elsőok között volt, azt nemcsak azok tudják, kik a gyűlések termeiben szerepléseinek fül- és szemtanúi voltak, de bizonyosságot tett erről hirneve is, mely az egyházmegyét széltiben-hosszában betöltötte, sőt tulesapott még annak határain is. — Nem volt egyházi életünk oly nevezetes mozzanata, melyben részt ne vett volna s ha valamit igaznak, jónak és helyesnek megismert, azért bátran állotta a harczot s szellemének küzdterre vitt fegyvereit addig le nem tette, míg azt végig nem har-

reklámja ellenére is a hazai Konrádtól kell és erkölcsi kötelessége vásárolni minden tisztességes magyar embernek. De micsoda külön vakmerőség kell ahhoz is, arra építeni fel az ilyen reklámot, hogy ugyse jut senkinek eszébe a magyarországi Konrádot keresni; és micsoda fájdalmas arczulítás az a nemzeti önértetnek, hogy az a cseh talán tudja rólunk, hogy: ha megtudjuk, hogy kizárólag ő az igazi Konrád, mi a széles világért se vásárolunk másutt, mert hiszen nekünk semmi se jó ami hazai, hacsak azt is nem idegen kínálja brűxi, párisi, vagy londoni jelzés alatt.

S a magyar lapok minden további gondolkodás nélkül közlik az ilyen hirdetéseket. S a magyar iparos- és kereskedővilág semmit se, vagy csak nagyon keveset tesz ezek egyensúlyozására. Jó, hiszen a lapok ugyszólván a hirdetésekben élnek és sokszor az olvasó bosszúságára a hírek s egy egy lapnál az irodalmi részek is tarkítva vannak velük, de az olyan hirdetést, mely egy másik cég nyilvános meghurcolása, vagy annak kisebbitésére szolgál, nem kellene közölni még akkor se, ha két hazai cég áll egymással szemben.

A magyar kereskedők különben hirdetni se tudnak úgy, mint némely külföldi vállalat. A fentebb említett Konrádnak például csak egy lapszámban tizenkét hirdetését olvastam meg. *Nálunk vannak iparosok, kereskedők, különféle nagy cégek, melyek talán egész évben sem hirdetnek tizenkétyszer!* Pedig mindenik iparos, kereskedő és nagy vállalatnak a *hirdetés éltető eleme*. Hanem a mi egyoldalú felfogásunk mindezt másnak minősíti, mint az idegen kal-márszelleme, kik, amíg mi az üzletajtóban cigarettázva várjuk a vevőt, kicsalogatják el-költeni való koronáinkat az idegen piac elégszer rongy árújáért.

Ugyan lesz e még ez másképen is?!

Tas.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

czolta, még pedig — alig néhányat kivéve — szinte a diadalomig.

Mint egyházmegyei hivatalnok, dékáni majd esperesi tisztében vasszorgalmu, munkás és gondos; mint lelkipásztor gyülekezetének biztos vezére, éber őrállója, reabizott népének igazi atyja, bálványozott prédikátora volt. — Tudott a nép és műveltek, tudott a kicsinyek és nagyok nyelvén szólani. — Gyujtott, lelkesített, intett, dorgált és pedig mindig a maga helyén és a maga idejében s ez volt egyszersmind elért sikerének titka, de a köztiszteletnek is, mely őt mindenütt nyomon kísérte.

Mint férj, mint családapa szinte páratlan. Az a rajongó szeretet, melylyel övét magához ölelte s egytől egyig elhalmozta, a csodálatnak és bámulatnak bizonyos nemét ébresztette a szemlélőben s aki családi körében látta, örömkönny szökken szemébe, ha annak a tiszta és hamisítatlan boldogságnak volt tanuja, mely lesugárzott mind a szülők, mind a gyermekek arczáról. Neje iránt végtelen gyöngédségű, anynyira, hogy midőn látja lelke feléne, forrón szeretett hitvesének közel végét, biztos halálát, még akkor is mosolyogva, biztatólag szól hozzá, csakhogy a szenvedőnek sápadt arczára oda

vét s ritka szónoki tehetségének aranytermékeit, nemcsak gyülekezete, de minden ember, a ki a templomban, gyűléseken vagy bárhol hallotta, ámulva csodálta s emléke oda vésődött szívébe letörölhetetlenül.

Bámulatraméltó értelem, erős jellem, ritka erkölcsi bátorság, vasakarát, mély és meleg kedély s végül a mi egy lelkipásztornak legszebb ékessége, tiszta, mély vallásos érzet voltak lelkének és egyéniségének tündöklő tulajdonai, melyekhez megnyerő külső tiszteletre gerjesztő igazi prótétai alak járult. Nem csoda tehát, ha a közbizalom mihamar a közügyek terére szólítja s a jegyzői tisztén kezdve, tanácsbiróságra, majd egyházmegyei dékánná, végül az egyházmegye szellemi vezetőjévé, esperessé emeli. Minden állásában egész embernek bizonyult a szó leg-szorosabb értelmében. De nagy elfoglaltsága mellett azonban magáról és lelkének műveléséről, tovább képzéséről sem feledkezik el. Mint ifju lelkész több hason gondolkozásu társával szövetkezve, megalakítják a 70-es években az ugynevezett „Kalvin-kört”, hol egyházi és társadalmi kérdések megvitatásával, egyházi beszédek, imák és theologiai dolgozatok írásával és bírálatával foglalkozva művelik és nemesítik lelküket, mintegy kijelölve a célt, a mely

Nem lesz többé nedves lakás! Nem lesz többé nedves pincze!

mert a „BIBER” absolut vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemű nedves és vizállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.

„BIBER”-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést.
„BIBER” megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

4—5

Prospektust, használati utasítást és minden egyéb felvilágosítást készséggel ad: a „BIBER-MŰVEK” egyedélárusítója Kohn Albert és Fia fakereskedők RIMASZOMBAT.

Kitüntetés. A király *Gregor* Károly rimaszombati kir. törvényszéki irodagazgatónak nyugalomba vonulása alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A kitüntetett férfit mint pontos tisztviselő zajtalanul, de annál nagyobb lelkiismeretességgel és buzgalommal végezte évek hosszú sora óta a hivatali teendőket, s méltán rászolgált a királyi kitüntetésre, mely alkalomból sok jó barátja és tisztelője őszintén gratulált az érdemes férfinak.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *dr. Szabó József* nemzeti muzeumi gyakornokot, városunk szülöttét és főgimnáziumunk volt jeles növendékét muzeumi segéd őrre nevezte ki. Egyidejűleg megkapta a belügyminiszterium engedélyét arra, hogy neve elé az édesanyja nevét is fölvehesse és így neve ezután *dr. Patay-Szabó József* lesz.

Esperes-helyettes. Mint értesülünk, a jövő héttől fogva *Ruszkay Gyula* lemondása folytán *Czinke István*, a rimaszombati egyház lelkésze fogja ellátni a gömői ref. egyházmegye esperes-helyettesi teendőit. Az új esperes választása egy hónapon belül fog megtörténni.

Füredi Pál városi helyettes főjegyző f. hó 2-ikán elfoglalta hivatalát, s működését megkezdte.

Lelkész beiktatás. F. hó 3-ik napján Rimasimonyi község lakosai ünneplésre gyűltek. A hívek apraját-nagyját a harang hívogató hangja templomba gyűjtötte. A népes gyülekezet s a környékről érkezett nagyszámú vendégsereg előtt tartotta meg beköszönő beszédét *Kovács Bertalan* megválasztott ifju lelkész. A gömői ref. egyházmegye képviselőjében *Juhász László* hanvai lelkész vett részt. A mély gondolatokkal telt beköszönő beszéd után *Juhász László* gyönyörű lelkes beszédben ajánlotta a gyülekezet jóindulatába az új lelképásztort; megemlékeztek egyuttal beszédükben az egyházmegyét ért mély gyászról is. Megható szavakkal tolmácsolták a veszteséget, a súlyos csapást, mely az egyházmegyét érte szeretett esperesének *Csabay Pálnak* az elhunytával.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter *Székelly Bernát* helybeli kir. törvényszéki irodatisztet hasonló minőségben az adonyi kir. járásbíróshoz helyezte át.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület idei közgyűlését, *Geduly Henrik* püspök és *Szent-Iványi Árpád* kerületi felügyelő társelnöklése mellett folyó évi augusztus hó 26- és 27-ik napján Lőcsén fogja megtartani.

varázsolhassa a remény derűjét. Pedig mikor szól: szive vérzik, szive fáj.

Mint barát önzetlen, mint ember, ember társait szerető. Háza nyitva állott mindenki előtt s aki háza küszöbét átlépte, az többé nem úgy mint vendég, hanem mint családtag érezte magát s mikor eltávozott, a nála töltött időt legkedvesebb emlékei közé sorozta s úgy emlegette, mint ritka példáját a magyaros vendég látásnak és a valódi emberszeretetnek.

Mégis, akiről el lehet mondani, hogy „hű volt mindhalálig”, aki „az Ur utáiban járt” és „szerette az ő hajlékában való lakozást”, ő se maradhatott ment az élet megpróbáltatásaitól. Nejének elvesztése után élete végén még egy keserves csapás volt fentartva számára és egyenesen szívére mérve. Elvesztette egyik fiát s az apátlan árváknak, kedves kis unokáinak sorsa ismét az ő vállára, az ő szívére nehezedett. — De azért nem zúgolódott, hite, bizalma Istenben rendíthetetlen volt, ahoz mind halálig hű maradt. — Bár e csapás megtörte, de mégis fentartotta magát s ment tovább a kötelesség útján, míg nem a testében dúló súlyos betegség ágyba döntötte s a leggondosabb ápolás mellett is rohamosan közeledett a vég, a koporsó felé. — Közelgő halálát érezve, elbucszott kedveseitől, el épen akkor jelenlevő legkedvesebb barátjától *Ruszkay Gyula* jánosi lelkésztől, hozzá e szavakat intézve: „Barátságunk tiszta, önzetlen volt, nem zavarta meg azt soha a félreértésnek legkisebb árnyéka sem. Köszönöm, hogy ily igaz barát voltál! Áldjon meg az Isten érte!” — Mely szavak után még egyszer meghordozván tekintetét kórágya mellett állott kedvesein — a virágfakasztó május 1-és napjának reggelén — 66 éves korában —

Lelkészválasztás. A sajkögömri ev. egyház megürült lelkészi állására huszonketten pályáztak. Ezek közül ketten visszavonták pályázatukat. — Vendégszónoklatra a pályázók közül ötven hivatott meg. Ezek meghallgatása után a választó közgyűlés április 26-án tartott meg: *Szent-Iványi Árpád* egyházi és egyházkerületi felügyelő és *Terray Gyula* gömői főesperes, udvari tanácsos társelnöklete mellett. Megválasztották egyhangulag: *Egyed Aladár* rozsnói segédlelkész.

Hivatalvizsgálat. *Kolbay Sándor* kir. törvényszéki elnök e héten a tornaljai kir. járásbíróshoz ügykezelése felett tartott hivatalos vizsgálatot.

Bizottsági szemle és tárgyalás. A katonai lakatánya elhelyezése ügyében a hivatalos vegyes bizottság folyó hó 4-én tartotta újabb tárgyalását. A bizottság, melynek polgári részről tagjai voltak: *Lukács Géza* alispán, *dr. Kovács László* polgármester, *Széman Endre* prépost, *dr. Institoris Endre* ügyész, *Breier Lipót* mérnök, *dr. Meskó Miklós* megyei főorvos, *Mölczer Gyula* erdőmérnök, *Fábry Zoltán* rendőrkapitány; katonai részről pedig: *Loydin Henrik* honvéd tüzér alezredes, *Hollesch Géza* mérnökkari alezredes, *dr. Polinszky Béla* fő-törzsorvos és *Bernolák Károly* hadbiztos, megtekintette és alapos megbeszélés tárgyává tette a város által felajánlott területeket s a döntést természetesen a miniszterium részére tartotta fenn.

Csabay Pál temetése. A mult vasárnap délután volt Tornalján *Csabay Pálnak*, a gömői ref. egyházmegye esperesének temetése. A temetésre igen nagy számmal sereglettek össze a megye és a környék notabilitásai, a megboldogultnak lelkésztársai és tisztelői. A halottas háznál *Czinke István* rimaszombati ref. lelkész bucsuztatta el igen szép, megható, magasröptű imádság keretében a boldogultat, majd a gyászének elhangzása után a temetőbe indult a menet, a hol *Ablonczy Pál* keleméri lelkész megható imádsága volt az utolsó bucsuvétel a gömői ref. egyházmegye köztisztviselőiben állott esperesétől s a tornaljai ref. egyház lelkésztől.

Halálozások. *Pirnitzer Alajosné* szül. *Schulhof Johanna*, egy jótékonyaságáról és nemeslelkűségéről a fővárosban széles körökben ismert s magas műveltségű urasszony hunyt el Budapesten f. hó 7-ikén 75 éves korában rövid betegeskedés után végelgyengülésben. Az elhunyt tisztos koru urnó hosszú időn át tevékeny és jelentős szerepet vitt több országos jótékony intézmény vezetésében, s a vörös-kereszt egyesület

súlyos szenvedéseitől megszabadította a halál, örök álmokra hunyta le szeméit, hogy ébredése az örökkévalóságban legyen!

Ime alig néhány vonás áldásdus életéből, de mégis elég arra, hogy kiérezzük belőle, mi volt *Csabay Pál* a gömői ref. egyházmegyének és mily nagy a veszteség, mely az ő halálával a ref. egyházat s közelebből vezér nélkül maradt gyülekezetét érte.

De hogy az ő halála nemcsak a ref. egyház vesztesége, hanem a társadalomé is, azt mi sem bizonyítja világosabban, mint az az impozáns részvét, mely f. hó 3-án délután végbenem temetésén, vallásfelekezet, rang és korkülönbség nélkül megnyilvánult. Köztisztviselőnek és szeretetnek örvendő egyéniségét pedig az a megszámlálhatatlan embersokaság példázza, mely földi szenvedésének helyéről a sir csendes álmot adó és békés nyugalmat biztosító ölébe elkísérte.

Ne mondjuk hát, hogy ő meghalt, hanem: elköltözött, mert ez hitünknek inkább megfelel, mert e szent erő birtokában nem félünk meg az enyészet angyalának mindent megsemmisítő fenyegető hatalmától se, sőt örvendő vesszük ajkainkra a költő szavait:

„Hiába tapsolsz rettenetes halál
Kik érdemekkel nyertek örök nevet,
Kik nem maguk hasznának éltek,
Büszke hatalmad alá nem esnek!”

Igen, mert ő élni fog közöttünk továbbra is, élni fog míg csak egy érző szív lesz, mely a nagy lelkek tiszteletére fogékony s jeleseinek emlékét kegyelettel őrizi az időknek végéig!
O. S.

intézményének Magyarországon való létesítését, a Bölcsőde egyesület, s az Országos Fehérkereszt egyesület megalakítását stb. ő kezdeményezte. Halálát férjén kívül kiterjedt rokonság, több gyermeke, unokája és dédunokája gyászolja, s dr. *Kármán Aladár* és *Schulhof Pál* helybeli állomásfőnök édesanyjukat siratják az elhunytban, kinek temetése Budapesten 8-án nagy részvét mellett ment végbe.

Egy tisztos koru, évek hosszú sora óta csendes visszavonultságban élő matrona: özv. *Maléter Albertné* szül. *Lengyel Klemma* hunyt el f. hó 2-án városunkban 72 éves korában.

Letört bimbó. *Széphegyi Gáspárnak*, a Rábely-nyomda régi és derék alkalmazottjának *Mariska* leánya f. hó 7-én öt hónapos korában meghalt, — 8-án temették nagy részvét mellett Rimatamásfalván.

Siremlék állítás. A mult héten kedden *Zelenka Pál* ev. püspöknek siremléket állítottak a miskolczi temetőben. A kegyeletes aktusra megjelent *Szent-Iványi Árpád* egyházkerületi felügyelő, *Terray Gyula* főesperes, *Kemény Lajos* oszgyáni lelkész; meghívták a helybeli egy. prot. főgimnáziumot is, a melynek képviselőjében *Loysch Ödön* és *Wallentinyi Dezső* dr. tanárok jelentek meg.

Nyugdíjülés. Az ipartestületi nyugdíj-egyesület választmánya folyó hó 6-án id. *Rábely Miklós* elnöklésével ülést tartott, melyen egy nyugdíjazás ügyében határoztak, új tagokat vettek fel és az alapszabálmódosító rendkívüli közgyűlés határidejét május hó 24-ikére tűzték ki.

Matiné. Ma vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a Hungária szálloda nagytermében a *Kolbay Sárika* zongoratanárnő növendékeinek vizsgahangversenye, melyen érdeklődő vendégeket szívesen látnak s belépti díj nincs.

Esküvő. *Uhrin János* helybeli asztalos folyó hó 4-én lépett házasságra városunkban özv. *Kisantal* Andrásnéval.

Gyermek-napok. A virágot fakasztó és a szívekben örömet keltő napsugaras májusi szép napok e hó 8. és 9-én lelkes honleányaink egész seregét csalták ki, hogy a gyermekvédelem érdekében mindenkinek felesleges filléreit a jótékonyaság perselyébe összeszedjék. E napokat hölgyközönségünk körében nagy előkészületek és szervezkedések előzték meg, ennél fogva tehát elvultunk rá készülve, hogy a gyermeknapok szép eredményt fognak hozni. Mint értesülünk városunkban meg is lett a várt eredmény, melyről azonban még számokkal nem tudunk beszámolni. Minthogy az összes jövedelmet az Országos Gyermekvédő Liga a Gömörmegyei Fehér Kerest Egyesületnek engedte át; ezen körülménynél fogva a gyűjtési mozgalom élén városunkban *Lukács Gézá* né az egyesület elnöknője állott és az ő kedvességének és szeretetreméltóságának sikerült szépeink egész seregét e nemes célra megnyerni. — Azon hölgyeink névsorát, kik már kora reggeltől egész napon át szorgoskodtak és kedvességükkel, bájos mosolyaikkal a fillérek ezreit szedték össze, itt közöljük: *Dr. Baksay Dezsőné* a fehérkereszt egyesület alelnöknője, *Gazda Pálné*, *Holczi Miklósné*, *dr. Institoris Endréné*, *Lengyel Ivánné*, *Máthé Jenőné*, *dr. Söldos Béláné*, *Szelezky Árpádné* és *dr. Wallentinyi Dezsőné* urasszonyok. — *Braun Böske*, *Czinke Jolánka*, *Gazda Pípi*, *Heksch Ella*, *Kárpáthy Lenke*, *Kerekes Aranka*, *Kohn Valeri*, *Krompecher Margitka*, *Lukács Margitka*, *Löcherer Lilike*, *Mesko Sárika*, *Molnár Gizike* és *Aranka*, *Musotter Aranka*, *Okolicsányi Évi* és *Sáry Mártha* urleányok. — Az itt felsorolt nemesszívű gyűjtők és azok, kik készséggel és örömmel adakoztak a jótékonyaság oltárára, méltán megérdemlik a hálás elismerést és köszönetet, mert önzetlen cselekedeteikkel a nyomorék-gyermekek keservét fogják enyhíteni és az oly fontos gyermekvédelem fejlesztése céljából szívünkben a teljes megelégedés tudatával fogják magukat megnyugtanni s maradandó nevet alkotni.

Mesemondó délután. A Pósa-ház javára mesemondó délutánt rendez május 24-én a rimatamásfalvi áll. kisdudóvó intézet, személyenkint 20 fillér beléptidj mellett. A kedves, helyes és követségreméltó újításra már előre is felhívjuk Pósa összes tisztelőinek, — kicsinyeknek és nagyoknak a figyelmét.

Igazgatói értekezlet. A jövő héten kedden *Jurkovich* Emil főigazgató elnöklete alatt Rozsnyón igazgatói értekezlet lesz, a melyen dr. *Veress* Samu rimaszombati főgimnáziumi igazgató is részt vesz.

Alaptalan riadalom. Néhány nappal előbb a napilapok egyrésze szomorú hírt bocsátott világgá; ugyanis, hogy a szombatról vasárnapra virradó, de másnap hajnalban is súlyosabbá vált véghez a szőlőben, a gyümölcsösben és a kerti veteményekben. 80 százalék, sőt még ennél is nagyobb károkról beszéltek. Mi reméltük, hogy a kár nem lesz olyan nagy, a milyennek az első ijedség látta és hogy pár nap múlva már jobban meg lesz ítélt, hogy mekkora kárt okozott a fagy. S ezen feltevéssünkben nem is csalódtunk. Ma azután illetékes helyeken is megnyugtatóbb híreket kaptunk. Így például az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vezetőségének ez a felfogása: Sok helyről kaptunk értesülést — hangsúlyozzuk, hogy nem hivatalos, csak magáninformációkat — és ezek szerint nem olyan fekete az ördög, mint a milyennek festik. Helyenként nagyobb pusztításokat végzett ugyan a fagy, de az ország átlagos gazdasági képe — úgy véljük — csak alig érzi meg e lokális károkat. A gyümölcsnek és szőlőnek ártott a fagy, de viszont a termés olyan abnormisan bőségesen ígérkezett, hogy szinte szükség volt egy kis mérsékelésre, ami lefokozza ezt a túltul dúss állapotot, ami tultengve a szüreti eredményekre, káros lehetett volna. Ezt mi, szakképzett gazdák, jobban tudjuk, mint a kisebb látkörü gazdák, akik a legkisebb szellőt is megrebennnek. Egyébként soha sem történt még az meg, hogy a legkisebb fagyra, dérré, félre nem verték volna a harangot és mégis akárhányszor a harangok félreverése ellenére is nagy-szerű terméseredmények következtek be. Nem lehetetlen azonban, hogy mi optimisztikusabban látjuk a helyzetet. Néhány nap múlva pontos megállapításai lesznek a földművelésügyi minisztériumnak, az lesz a döntő. *Szilassy* Zoltán orsz. képvis., az O. M. G. E. alelnöke a következőket jelentette ki: — Nekünk hivatalos értesüléseink nincsenek. Hivatásomnál fogva azonban sok gazdával érintkezem, akik közül soknak hírei egyenesen riasztók. Magam is gázdálkodom és a személyes tapasztalatom az, hogy az én környékemen korántsem olyan súlyos a helyzet; a kár nem jelentékeny. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy más helyeken súlyosabbak az állapotok. A földművelésügyi minisztérium XI. osztálya foglalkozik e károk megállapításával. Innen a következő felvilágosítást adták: Jelentékeny fagy szombatról vasárnapra virradóra és vasárnapról hétfőre virradóra volt, szerencsére azóta egyáltalán nem volt fagy. Ma összesen négy táviratot kaptunk és ezekben a kolozsmegyei tekei járásokon kívül három olyan helyről érkezett kárjelentés, ahonnan már előbb is érkezett. Új kár tehát nincs. Ma már sokkal tisztábban látjuk a helyzetet, mint tegnap és tegnapelőtt. — Ennek oka az, hogy az első riadalom a legjózanabban látó gazda jodiciumát is befolyásolja. Előző hivatalos jelentéseinket ugyan fenntartjuk, de redukáljuk is azzal, hogy a kár kisebb, mint az az első jelentések alapján megállapítandó volt. Szigorú mértékkel mérve, a szőlőben körülbelül 20%-os kárt állapíthatunk meg hozzávetőlegesen, de könnyen megesik, ha 10—12 nap múlva, amikor tisztábban látható az eredmény, ennél jóval kisebb lesz a megállapítás. Gyümölcsben — már most megállapítható — jelentékenyen kisebb a kár mint a szőlőnél. A károsodás tulajdonképpen csak a felső vidékeket, főként az ország északnyugati részét érinti, a Tisza Maros szögében, a Dunántul délibb vidékein és Erdélyben egyáltalán nincs kár, az alföldön és a délvidéken pedig alig szembe-tűnő. Gabonának különben sem ártott, egy kevés helyen a rozsban végzett csupán percentuális igen kis pusztítást. E nyilatkozatok alapján megállapítható, hogy a riadalom — amit mi egyes érdekeltektől eredőnek tartottunk, a kiknek nagy hasznuk volna abból, ha még nagyobb drágaság lenne — korai volt, elhamarkodott dolog volt e riasztó jelentéseket kiadni, mert hiszen kár alig van, sokkal kevesebb, mint amennyit bevallanak.

Kereskedelmi iskolai érettségi biztos. A vallás és közoktatásügyi miniszter a nagyrőczei áll. felső kereskedelmi iskolához dr. *Szűcs* István vallás és közoktatási miniszteri osztálytanácsost bízta meg a f. évben tartandó érettségi biztosként való működéssel.

Bérmálás Rimaszombatban. E hó végén eljön Rimaszombatba *Balás* Lajos rozsnyói megyéspüspök a bérmálás szentségét kiszolgáltatni, mint értesülünk, a főpásztor május 31-én érkezik és június 1-én fog bérmálni. Ha részletesebbet tudunk a programról, bővebben közölni fogjuk.

Felvidéki zenekongresszus. A május 17-ére Miskolcra összehívott zenei kongresszusra a meghívott huszonhat város közül eddig már tizenkettő jelentette be képviselőjét és pedig: Eger, Eperjes, Kassa, Losoncz, Lőcse, Máramarosziget, Miskolc, Munkács, Nagykároly, Nyitra, Sátoraljaujhely és Szolnok. — Hát Rimaszombat hol marad?!

Kereskedők gyűlése. A rimaszombati kereskedelmi testület folyó hó 9-én igen látogatott gyűlést tartott a közgazdasági és keresk. bank tanácstermében. Elnöklő *Braun* Zsigmond szívélyes üdvözlés után röviden ismertette a gyűlés tárgyát s ezzel kapcsolatban kifejtette az elnökség eddig követett eljárását és azzal indokolta az évi beszámoló közgyűlések elmulasztását, hogy egyrészt nem volt (!) oly mozzanat, amely szükségessé tette volna a gyűlések összehívását, s másrészt, mert a tagok részéről nem tapasztalta azt a következetes és lelkes támogatást, amelyet az egyesület vezetősége méltán elvárhatott volna. — Ezután *Grosinger* Miksa pénztárnok terjesztette az egyesület mintegy 10 évi működéséről szóló terjedelmes, szépen megírt jelentését, — visszapillantást vetve az elmúlt 10 év történetére, fejlődésére, s ő is rezignáltan konstatálta a tagok közönyösségét, amelylyel az elnökségnek küzdeni kellett. Végül jelentette, hogy mintegy 4000 korona vagyona van a testületnek. Áttért azután a gyűlés a záróra rendezésének tárgyalására. Hosszu eszmecsere után elhatározták, hogy a téli hónapokban 7 órákor, a nyári hónapokban 7—1/28-kor zárják üzletüket. A fűszerkereskedők pedig télen 8-kor, nyáron 1/29 órákor fognak zárni. Az indítványok során többen azon kérést és óhajtatást terjesztették a gyűlés elé, vajha sikerülne gyakrabban összejönniök, hogy a kor intő szavát megértve, egyesült erővel, czéltudatosan, fíradhatatlanul munkálkodva oly erkölcsi erővel rendelkezhesenek, amelylyel irányt szabva, nagyobb lendülettel mozdíthatnák elő a város gazdasági és kulturális fejlődését és előrehaladását! A gyűlés az elnök éltetésével ért véget.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

Vizsgálatok. Most folynak a helybeli főgimnáziumban a VIII. osztály vizsgálatai ezen a héten, — tegnap szombaton a vallásból vizsgáltak. A jövő hét elején pedig az írásbeli érettségi lesznek, míg a szóbeliek csak a többi osztályok vizsgái után, június 22-én kezdődnek.

Madarak és fák napja. A nagyszuhai, f. zsaluzsányi és susányi iskolák tanulói a madarak és fák napját tolyó hó 2-án együttesen tartották s kirándultak a Nagyszuha fölötti dombra. Mintegy 300 gyermek nemzeti lobogók alatt felvonulva, együttesen énekelte a Himnuszt, majd *Abszolon* Pál nagyszuhai tanító beszélt a madarak védelméről. *Bánhalmi* József f. zsaluzsányi tanító a madarak és fák napjának jelentőségét fejtegette, *Paulovszky* Pál susányi tanító pedig tréfás előadással adatta elő iskolásaival a madarak beszédét s végre hálaadó imát mondva, ünnepélyes fogadalmat tétetett a gyermekekkel a madaraknak és fáknek megvédelmezése iránt. Kedves gyermekdalok s végül a Szózat eléneklése után az előadás véget ért s kezdetét vette a gyermekek jóízű talatozása. Az ünnepélyen résztvevők között volt *Kiss* István nagyszuhai s. lelkész is, mint a gyengélkedő plebános s iskolaszéki elnök helyettese. A községi előljáróságok meghívott képviselői ellenben távollétükkal tündököltek, pedig sikeres eredményre a madarak és fák védelmének elérésére csak az iskola és községi előljáróság együttműködésével érhető el.

Közművelődési egyesület közgyűlése. A gömörvármegyei közművelődési egyesület holnap (hétfőn) délután fél 3 órákor tartja közgyűlését a vármegyeház kistermében.

A Pósa-ház építetű bizottsága köszönettel nyugtázza az alábbi újabb adományokat: Rimaszécsi Takarékpénztár 20 k., Felsőbalogi körjegyzőség községei 3'92 k., Osváth Béla zádortalvai körjegyző ivén 8'30 k., Csizi körjegyző gyűjtése 6 k., Nagyrőczei áll. el. iskola növendékei *Lechnitzky* István ig. tanító utján 6'10 k., Dobsinai áll. polg. fiúiskola növendékei *Hanvai* E. ig. tan. utján 10 k., *Mindszenty* Kálmán gyűjtése és adománya (másodizben) Amerika 67 k., Pósa János ref. tanító ivén Kelemér 10 k. Összesen 131'32 korona. A 15-ik számban közölt 2017 kor. 85 fillérrel: 2149 kor 17 fillér. — Örömmel értesülünk arról, hogy a Pósa házra szépen folynak az adományok, s nemsokára már az alapkövet is le fogják tenni. — Ezuttal ismételten felhívjuk a közönséget, hogy a nagy költőről ne feledkezzenek meg, kinek az lesz a legszebb jutalma, ha leégett ősi háza felépül és akkor lesz a legboldogabb, ha nyugalmas napjait szűkebb hazájában, a radnóti kis kurián fogja tölteni.

Ebzárlat. A múlt héten dobolták a városban, hogy ismét ebzárlat van. Május 7-én falragaszokon is tudatták a közönséggel, hogy 40 napig tart az újabb ebzárlat.

Football-mérkőzés. Ma délután fél 5 órákor a RAC. mérkőzik meg a Salgótarjáni Sport Egyesület első csapatával a Vásártéren.

Közgyűlés. A rimaszombati Kerületi Munkásbiztosító Pénztár évi rendes közgyűlését folyó hó 17-én délelőtt 10 órákor tartja a Polgári Olvasókör nagytermében.

REMEK SZABÁSU női- és leány-kosztümök a legdivatosabb kivitelben dúss választékban állandóan raktáron vannak és mérték után is megrendelhetők **FISCHER BERTA** női divattermében **RIMASZOMBATBAN**.

Püspöki körlevél. Megjelent *Balás* Lajos rozsnyói püspök f. évi VI. számú főpásztori körlevele, amelyben az egyházmegyei új naptár approbációjáról értesít és egyéb szer-tartási dolgokról rendelkezik. Közli a közoktatásügyi miniszter rendeletét az orsz. képviselő választásra jogosító elemi iskolai bizonyítványok kiállításáról. A folyó I. félévi kongrua kiegészítés utalványozását is jelenti. Ir továbbá a madarak és fák napjáról s az ifjusági madárvédő ligáról. Az országos kath. tanügyi tanács a tanító egyesületeket egyes tételek tárgyalására kéri. Közli továbbá, hogy az alapítványok mikor esnek illeték alá és mikor nem? A személyi hírek közt közli, hogy *Machay* Alajos murányhosszuréti plebánost javadalmába beiktatták. *Tihanyi* Lajos állandó adminisztrátor lett Gömörvármegyei. *Danits* Lajos Litkéről Karancseszibé, *Upponyi* József Karancsesziből Szentsimonba, *Büdy* Géza Szentsimonból Litkére ment káplánnak, *Kojnok* Pál garamszécsi és *Steffko* Ernő merényi káplán kölcsönösen helyet cseréltek.

A jégbarlang megnyitása. A dobsinai jégbarlangot, hazánk e világraszóló természeti csodáját, valamint a vele kapcsolatos telepet f. hó 10-én, ma nyitják meg ünnepiesen. A barlangot és telepet továbbra is *Fejér* Endre, a kültöldön is előnyesen ismert vendéglős bérlő s így az eddig tapasztalt gondos vezetés biztosítja a látogatók meglegedését.

A zombolyai uradalom megtekintése. A Magyar Gazdaszövetség arról értesítette vármegyénk gazdasági egyesületét, hogy *Csekonic* Endre gróf megengedte, hogy június hó 17-én tartandó temesvári nagygyűlés alkalmából száz résztvevő megtekinthesse a messze földön híres zombolyai uradalmát. — A zárt számra való tekintettel a vármegyei gazdasági egyesület felhívja a résztvevni szándékozókat, hogy résztvételi szándékukat legkésőbb május hó 20-ig a zombolyai kirándulásra a gazdasági egyesület titkári hivatalánál bejelenteni sziveskedjenek. — A kiránduláson egyesületünk részéről egy nagy vagy közép és egy kisbirtokos vehet részt. — A kirándulók a temesvári nagygyűlést követő napon csütörtökön reggel 8 órákor indulnak Temesvárról, úgy hogy 9 órákor már Zombolyán lesznek, s az egész napot ott töltik. — A korlátolt számra azért szorítkozik a zombolyai uradalom,

mert a kirándulók kocsikon járnak be az uradalmat, s csak száz vendég részére rendelkezik a gazdaság kocsikkal.

Társas utazás Norvégiába. Makfalvi Ferencz kassai felsőkeresked. isk. tanár a múlt évben Észak-Európába rendezett társas tanulmányi utazását ez évben javított és bővített programmal megismétli. Utirány: Budapest, Berlin, Stockholm, Frondhem, (innen a program keretében külön kirándulás tehető a Lapp-földre s az északi fokhoz) Bergen, Kristiania, Koppenhága, Hamburg, Berlin, Drezda, Wien és Budapest. Az ut 4 hétig tart, s minden költséget beszámítva 650 kor.-ba kerül. Indulás július 3-án. Jelentkezni lehet június 1-ig Makfalvi Ferencz tanárnál (Kassa, Mikes-utca 10.) aki szívesen küld programot s ad bővebb felvilágosítást.

Igazolás Svájcban. A Svájcban hosszabb ideig tartózkodó magyar állampolgárok rendszerint kellemetlenségei származtak abból, hogy utlevelük, vagy munkakönyvük nem lévén, a hosszabb ideig ott tartózkodó külföldi állampolgárokkal szemben megkövetelt feltételeknek nem tudtak eleget tenni. Svájcban ugyanis szigorú bejelentési kényszer áll fenn, melynek értelmében nyolcz napon belül, az átutazókat kivéve, mindenki magát igazolni tar-

tozik. Tehát a Svájcba készülő magyar állampolgárok magukat saját érdekükben utlevellel vagy legalább munkakönyvvel lássák el és családtagjaik igazolhatása végett még a szükséges anyakönyvi kivonatot is szerezzék be. Svájcban tartózkodó állampolgárainkra nézve annál fontosabb az, hogy érvényes igazoló okmányokkal bírnak, mert ilyenek hiányában az esetleg elnyert letelepedési engedély is hatályát veszti.

Ragadós száj- és körömfájás vármegyénkben. Szarvasmarhaállományunk alig heverte ki az 1911. évi járvány következményeit, ez a járványos betegség, mint lapunk múlt számában is említettük, ismét fellépett vármegyénkben és kiszámíthatatlan módon terjed tovább és tovább. Mint illetékes helyen értesülünk, a putnoki járásban Csiz, Málé és Ragály községekben, a tornaljai járásban pedig Abafala, Lévárt, Méhi és Runya községekben lépett fel. Vármegyénk alispánja szigorú intézkedéseket tett a járvány terjedésének megakadályozása érdekében és pedig a Bánréve, Putnok, Rimaszecs és Tornalja községekben tartandó heti, havi és országos állatvásárookra a hasított körmű állatok (szarvasmarhák, sertések, juhok és kecskék) felhajtását betiltotta. Továbbá az alispán által a fertőzött községek

közül *vészkerületek* alakítottak, melyeknek az a céljuk, hogy a hasított körmű állatokat a vészkerületek határain túl nem szabad hajtani, s ezen községekben a marhalevelek szintén ki nem adtnak. Ezen szigorú intézkedések reményt nyújtanak arra, hogy a járvány továbbterjedését sikerülni fog meggátolni. — Mi a magunk részéről ismételtén arra kérjük vármegyénk gazdaközönségét, hogy a saját jól felfogott érdekükben tartsák be az előirt szabályokat és különösen ne titkolják el állatjaik megbetegedését, hanem amint valahol legkisebb gyanu merül fel a száj- és körömfájás fennforgására, azt azonnal jelentsek be az illetékes járási főszolgabírói hivatalnak és minden lehető módon igyekezzenek megakadályozni a betegség továbbterjedését.

Bakkancsszállítás a honvédség részére. A miskolci Kereskedelmi és Ipar-kamara értesíti az érdekelteket, hogy a m. kir. honvédség 1915. évi rendes lábbeli szükségletének 50% át képező 14500 pár bakkancs és 6800 pár könnyű cipő szállítására pályázat hirdettetik. A pályázatban lábbeli készíttéssel foglalkozó kisiparosok és kisipari szövetkezetek vehetnek részt. Az ajánlatok legkésőbb f. évi május hó 16-ig a miskolci kereskedelmi és Ipar-kamarához nyújtandók be.

Menetrend

a magyar kir. államvasutak gömöri főbb és a közbeeső állomáshelyeiről induló és érkező vonalaira 1914. május hó 1-étől.

Tiszolc—Feled.										Dobsina—Bánréve.									
Tiszolcraól indul	4:21	5:46	0:—	0:—	12:43	0:—	5:21	7:30		Dobsináról indul	4:12	7:40	12:25	4:50					
R.-bányáról „	5:33	7:01	0:—	0:—	2:—	0:—	6:56	8:33		Rozsnyóról indul	5:31	9:02	1:38	6:10					
Rszombatból „	6:25	7:50	10:12	12:25	2:54	4:55	7:45	9:15		Pelsőczről indul	6:20	9:54	2:32	7:02					
Feledre érkezik	6:55	8:20	10:57	12:52	3:22	5:20	8:11	9:41		Tornaljáról indul	7:05	10:44	3:17	7:51					
Feled—Tiszolc.										Pelsőcz—Murányalja.									
Feledről ind.	7:12	8:59	11:30	1:15	3:51	5:44	7:05	8:30	10:11	Pelsőczről indul	6:45	2:40	7:20						
Rszombatból.	8:00	9:42	12:16	2:03	4:32	6:11	7:41	8:56	10:46	Jolsváról indul	8:09	3:53	8:32						
Rbányáról	8:59	10:41	1:12	0:—	5:28	0:—	8:43	0:—	11:43	Nagyroczeről indul	9:16	4:35	9:18						
Tiszolcra érkezik	10:21	12:03	2:29	0:—	6:47	0:—	9:58	0:—	12:58	Murányaljára érkezik	9:45	0:—	9:47						
Fülek—Miskolc.										Murányalja—Pelsőcz.									
Budapestről										Murányaljáról indul	3:56	10:50	0:—						
Fülekre érkezik	0:—	0:—	9:26	1:57	5:29	11:20	5:09	0:—		Nagyroczeről indul	4:23	11:27	5:06						
Ruttkáról										Jolsváról indul	5:06	12:30	5:48						
Fülekre érkezik	0:—	0:—	10:51	4:24	10:00	2:43	6:40	0:—		Pelsőczre érkezik	6:04	1:27	6:46						
Fülekről indul	12:32	0:—	6:12	10:24	2:54	5:40	7:12	0:—		Pelsőcz—Nagyszabos.									
Várgedefürdőről ind	1:46	0:—	6:47	11:01	3:29	6:27	7:52	9:10		Pelsőczről indul	7:—	2:26	7:15						
Feledről indul	2:30	0:—	7:06	11:17	3:42	6:40	8:19	0:—		Csetnekről indul	8:17	3:26	8:15						
Bánrévéről indul	0:—	6:05	7:52	11:59	4:24	0:—	9:14	0:—		Nagyszabosra érkezik	9:13	4:08	8:58						
Putnokról indul	0:—	6:19	8:04	12:08	4:36	0:—	9:27	0:—		Nagyszabos—Pelsőcz.									
Miskolcra érkezik	0:—	7:33	9:10	1:14	5:41	0:—	10:41	0:—		Nagyszabosról indul	4:15	11:05	5:04						
Miskolc—Fülek.										Bánréve—Ózd.									
Miskolcraól indul	3:27	6:27	10:57	0:—	3:25	5:50	7:10	0:—		Bánrévéről indul	5:00	8:20	12:55	5:—	9:20				
Putnokról indul	4:35	7:38	12:08	0:—	4:36	7:11	8:35	0:—		Ózdra érkezik	6:14	9:—	1:35	5:40	9:59				
Bánrévéről indul	0:—	7:54	12:26	0:—	4:55	0:—	9:09	0:—		Ózd—Bánréve.									
Feledről indul	3:04	8:34	1:05	3:45	5:40	0:—	9:52	0:—		Ózdról indul	6:58	10:44	3:22	7:22	0:—				
Várgedefürdőről ind	3:26	8:46	1:17	4:05	5:52	0:—	10:04	0:—		Bánrévére érkezik	7:37	11:23	4:01	8:01	0:—				
Fülekre érkezik	4:40	9:17	1:49	0:—	6:26	0:—	10:37	0:—		Rimaková—Losonc.									
Budapestre										Rimakováról indul	4:40	3:10	6:46						
Fülekről indul	11:17	4:45	10:06	0:—	3:08	0:—	6:46	0:—		Poltárról indul	6:00	4:26	8:05						
Ruttkára										Losoncra érkezik	7:17	5:35	9:12						
Fülekről indul	9:26	1:57	5:29	0:—	11:20	0:—	5:09	0:—		Losonc—Rimaková.									
Tiszolc—Brezsnóbánya.										Losoncraól indul									
Tiszolcraól indul										Poltárról indul	10:25	3:16	7:36						
Erdőkőzről indul										Rimakovára érkezik	11:45	4:40	8:58						
Brezsnóbányára érkezik										Poltárra érkezik	12:52	5:48	10:03						
Brezsnóbánya—Tiszolc.										Eger—Putnok.									
Brezsnóbányáról indul										Egerből indul	3:17	8:20	1:38						
Erdőkőzről indul										Putnokra érkezik	6:58	11:56	6:20						
Tiszolcra érkezik										Putnok—Eger.									
Brezsnóbánya—Vereskő.										Putnokról indul									
Brezsnóbányáról indul										Egerbe érkezik	4:16	12:35	5:15						
Garamszécsről indul										Egerre érkezik	7:35	5:14	9:52						
Pohorella-vasgyárból indul										Rimaszombat—Poltár.									
Vereskőre érkezik										Rimaszombatból indul	4:03	9:50	6:20						
Vereskő—Brezsnóbánya.										Poltárról indul									
Vereskőről indul										Osgyánból indul	4:41	10:28	6:58						
Pohorella-vasgyárból indul										Fazekaszsaluzsányból indul	5:03	10:50	7:20						
Garamszécsről indul										Mastineczről indul	5:28	11:15	7:45						
Brezsnóbányára érkezik										Poltárra érkezik	5:40	11:27	7:57						
Bánréve—Dobsina.										Poltár—Rimaszombat.									
Bánrévéről indul										Poltárról indul	5:55	12:00	5:49						
Tornaljáról indul										Mastineczről indul	6:07	12:22	6:18						
Pelsőczről indul										Fazekaszsaluzsányból indul	6:34	1:03	7:16						
Rozsnyóról indul										Osgyánból indul	6:55	1:25	7:41						
Dobsinára érkezik										Rimaszombatba érkezik	7:30	2:05	8:27						

Uj miniszteri kirendeltség. Gömör-Kishont vármegye idáig a zsolnai miniszteri kirendeltség működési területéhez tartozott. — Mint illetékes helyen értesülünk, a hegyvidéki miniszteri kirendeltség körzetéből elvont Sáros, Szepes és Zemplén, másrészt a felvidéki miniszteri kirendeltség működési területéből elvont Gömör és Kishont vármegyék területére kiterjedőleg Eperjes székhellyel egy új miniszteri kirendeltség szervezetet, amely működését folyó évi május havában kezdi meg. Ezen új miniszteri kirendeltség vezetésével a földművelésügyi miniszter *Berzeviczy* Zsigmond m. kir. gazdasági főfelügyelőt, a munkácsi kirendeltség vezetőjét ezen megbízatásának érintetlenül hagyása mellett bizta meg, akit e végből Eperjesre ki is rendelt.

Az idén nem lesz tenyészállat-import. Vármegyénk Gazdasági Egyesülete folyó évi február 18-án a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőség útján a földművelésügyi miniszteriumhoz benyújtott felterjesztésében a folyó évben Schweitzban beszerezni tervezett tenyész-szarvasmarhák importálásához a szokásos állami támogatást kérelmezte. — A m. kir. földművelésügyi miniszter 51990—I V—1. szám alatt kelt leiratában arról értesítette a gazdasági egyesületet, hogy tekintettel a földművelésügyi tárca hitelének nagyfokú különböző irányu megterhelésére a folyó évben a szokásos állami támogatást nem adhatja meg. Ennek következtében egyesületünk az idén nem fog Schweitzból tenyészállatokat importálni.

Beszélő mozi. A múlt héten szombaton és vasárnap 4 előadásban mutatták be Edison új találmányát: a kinemotofont. A dolog azon alapszik, hogy egyszerre adja a képet és a hangot; szájmozgással egy pillanatban jön a hang is a vásznon mögül. Több érdekes darabot adtak elő s a férfi hangok néha meglepően jól sikerültek, de a női hangokra nem elég kitételes a készülék. Most minden darab idegen nyelvű volt, de nemsokára magyar darabok is lesznek s a vásznon előadott szindarabokat láthatunk majd idővel.

Megvadult ló. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történhetett volna városunkban folyó hó 4 én délután 1 óra körül. Ugyanis *Biess* Elemér kocsisa egylovas kocsival a kovácsműhelyhez akart menni. Közben a ló valamitől megijedt s elragadta a könnyű kocsit a benne ülő kocsissal együtt, kinek kezéből még a gyeplő is kiesett. Erre a ló örült vágatásban száguldott végig az utcákon a Tompa-tér felé, a kocsis rémületében a szekér két oldalába kapaszkodva halálsápadtan várta a történendőket. Mig végre a postával szemben lévő ház falának szaladt a ló s így sikerült megfékezni öröme az ekkorára már nagy számban összegyűlt nézőközönségnek, kik között senki sem akadt, aki a szegény kocsis segítségére vagy a ló megfékezésére próbálkozni mert volna.

Gépteherhovatok beszerzése. A folyó évi 17460/eln. 7. számú honvédelmi miniszteri rendeletből kifolyólag értesítjük az érdeklődőket, miszerint a cs. és kir. hadügyi igazgatás gépteherhovatok (gépkocsi pótkocsival) gyártását, beszerzését és használatát segélyekkel támogatja oly módon, hogy megbízható czégeknek egy motorkocsi és pótkocsiból álló 26.500 korona értékű gépteherhovatot 16.500 koronáért elad. Felhívjuk ezen körülményre a megbízható czégek, termelők, uradalmak stb. figyelmét oly megjegyzéssel, hogy az érdeklődők a részletes feltételeket a m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumban megszerezhető „Hadiczélokra alkalmas gépteherkocsik segélyezésére vonatkozó határozmányok” című füzetből megismerhetik. A kocsik beszerzése iránt pedig közvetlen a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosságához (Budapest) kell fordulni.

Szerkesztői üzenet.

Egy választmányi tag. Budapest. Névtelenül beküldött sorait sajnálattal nem közöljük, mert ily esetben szerkesztőnk felelősséget nem vállalhat. Nyílt-térben pedig — szeke ztői felelősség nélkül — csak díjazás mellett volna közölhető.

F. A. Budapest. Besoroztuk ezt is, a multkorit is a közlendőik közé, de türelmet kérünk, míg rá kerül a sor.
Stella C. Cordis. Helyben. Közölni fogjuk.
T. J. Kajdanó. Köszönjük, megüti a mértéket.
Ilonka Ha a sor rájuk kerül, jönni fognak.

Tekepálya-megnyitás.

Rimatamásfalván a „GONDŰZŐ” vendéglő kerthelyiségében ujon felállított és beton-alappal ellátott tekepályát a közhasználatnak

ma vasárnap május 10-én

délután átadom, a melyhez a szórakozni kívánókat ezennel ez uton is tisztelettel meghívom.

Jó italok- és ételről gondoskodva lesz!

Ugyanott az épületben

három lakás azonnal bérbe kiadó.

Értekezhetni **Glaser József** vendéglőssel.

Kiadó az Erzsébet-téren

egy emeleti utcai lakás mellék-helyiségeivel, mely most lett teljesen rendbehozva; vizvezeték, fürdőszoba, villany világítás, új festés stb. vel.

Bármikor megtekinthető.

Bővebb felvilágosítást nyújt: **KOHN ADOLF** tulajdonos Erzsébet-tér 16.

3—*

Kamatlábleszállítás.

A Nyústyai Takarékpénztár R. Társ.

1914. év július hó 1-től kezdődőleg

az 5 % -os betétek után . . . 4 1/2 % -ot,

a 4 1/2 % -os betétek után . . . 4 % -ot fizet.

Nyústyá, 1914. május hó 2.

Az igazgatóság.

Érettségizett

fiatal ember állást keres.

Czim: a kiadóhivatalban.

VARRÓNO

ajánlkozik mindenféle **háziruha** és **uj fehérneműek** elkészítésére, valamint fehérneműek javítására is; — használt **paplanok behuzását** jutányos árak mellett szintén felvállal.

Értekezni lehet a délelőtti órákban

Szentpétery-utca 17. szám. 2. ajtó.

Eladó ház.

Rimaszombatban Rákóczy utca 22. számú kétemeletes ház — **a régi gimnázium épülete, jelenleg a nyomorék gyermekek otthona** — eladó. — Venni szándékozók tudakozódás céljából forduljanak a **Fehér-Kereszt Egyesület** Elnökségéhez. 6—*

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izlése-

:: sen, jutányos áron eszközöl ::

id. Rábely Miklós Fia könyvkötészete

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

KASZINÓ-ÉPÜLET.

MEGHÍVÓ

a Rimaszombati Kerületi Munkásbiztosító Pénztár

1914. évi május hó 17-én (vasárnap) d. e. 10 órakor tartandó

VII. évi rendes közgyűlésére,

melyre a pénztár közgyűlésének rendes és pót-kiküldöttjei ez uton is meghívotnak. — A közgyűlés Rimaszombatban a **Polgári Olvasókör** dísztermében (Koháry-utca 28. sz. a.) fog megtartatni.

A vidéki közgyűli kiküldöttek utazási költségei és napi átalányai az alapszabályok 24-ik §-a értelmében a közgyűlés helyiségében fognak kifizettetni.

Rimaszombat, 1914. április 26.

Molnár Lajos s. k. Id. Rábely Miklós sk.

üggy. igazgató.

igazg. elnök.

Bérmálásra

Imakönyvek nagy választékban kaphatók

Ifj. Rábely Miklósnál.

Hirdetmény.

936. sz. — Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. évi 60. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VII. ker. kir. járás-bíróságnak 1913. évi Sp. XIII.—754. sz. végzése következtében dr. ifj. Institoris Endre ügyvéd által képviselt Egyesült magyar Szénsavgyárak Szöv. javára Neumann Herman ellen 161 kor. 60 fillér s jár. erejéig 1913. évi október hó 23. foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 650 kor.-ra becsült következő ingóságok, ugymint: lovak és kocsi nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járás-bíróság 1913. évi V. 639. sz. végzése folytán 161 kor. 60 fillér tőkekövetelés, ennek 1913. évi aug. hó 15. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 78 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban a városházánál leendő megtartására **1914. évi május hó 25-ik napjának** d. e. 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi 60. t. cz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi 60. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszombat, 1914. május 3.

Gaskó János, kir. bir. végrehajtó.

Egy ujonnan átalakított csinos

félfedeles-hintó

eladó. Czim: E lap kiadóhivatalában.

Meghívó.

A PUTNOKI TAKARÉKPÉNZTÁR

t. részvényesei tisztelettel felkérnek, hogy a folyó 1914. év május hó 20-ik napjának d. u. 3 órakor Putnokon az intézet helyi-
:::: ségében megtartandó ::::

rendkívüli közgyűlésen

megjelenni sziveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. Fekethe Nándor elnök ur elhalálozása folytán üresedésbe jövő igazgatósági tagság betöltése.

2. Esetleges indítványok.

Putnok, 1914. május hó 7.

Az Igazgatóság.

Eladó

egy jó karban levő 2-3

használt zongora

jutányos áron. Tudakozhatni lehet:
Rákóczy-utca 33. sz. alatt.

Kiadó lakás.

A Rákóczy-Ferencz-utca 31. szám

alatti magános udvarral bíró ház, a melyben egy szép lakás négy szobával, konyha, kamara és mindenféle hozzá szükséges mellékkellyel, nemkülönben :::: veteményes kerttel is bír ::::

azonnal bérbe kiadó.

Czim: 1-*

Megtudható a kiadóhivatalban.

Kiadó

vízvezetékekkel ellátott egy három és egy két szobás lakás a hozzátartozókkal azonnal Losonczy-utca 13. sz. alatt. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos Tokár Istvánnal. 4-*

Bérbeadó esetleg eladó ház.

A Mező-utca 28. szám alatti újonnan épült ház, mely 2 szoba, konyha, kamara, mellékkellyel, magános udvar és kertből áll — november hó 1-től bérbe kiadó, esetleg örök áron is eladó. — Felvilágosítás a bérösszegre, illetve a vételárra nézve nyerhető ugyanott a jelenlegi lakótól vagy e lap kiadóhivatalában. 1-4

Kiadó lakás és bolt.

Az Andrassy-ut 1-ső számú házban egy szép három szobás lakás azonnal bérbe vehető, egy bolthelyiség pedig azonnal. — Értekezhetni bármikor lehet ugyanott az emeleten lakó

Andrási László fényképésszel.

Javításmentes felőfedések és falburkolások

Eternit

PALABÓL

Csak akkor valódi ha minden lapon az Eternit törvényileg védett szövetjegy dobnyomásában látható

ETERNIT-MŰVEK
HATSCHEK LAJOS
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UT 33.
GYÁR: NYERGESÚJFALU

KÉRJEN
MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET

Elárusítók
Rimaszombatban: BRAUN ZSIGMOND.
Rimaszécs: GESCHEIT, KLEIN és RAPPAPORT.

Árverési hirdetményi kivonat.

929. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Gömörmegyei Nép- és Iparbank“ és csatlakozottnak kimondott társai végrehajthatóknak Timár András végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság utóajánlatra az újabb árverést 2388 korona stb. tökekövetelés és járuléka behajtása végett a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő, Osgyán községében fekvő s az osgyáni 91. sz. tjkönyvben A. I. 2-17. sor 255. 326. 375. 486. 511. 613. 689. 751. 832. 903. 974. 1045. 1107. 1146. 1217. 1320. hrsz. alatt felvett ingatlanság B. 17. alatt Timár András nevében álló jutalékára (az egésznek 1/6-része) 605 korona.

Az osgyáni 189. sz. tjkönyvben A. I. sor, 95. hrsz. alatt felvett ingatlan B. 7. alatt Timár András nevében álló jutalékára (az egésznek 1/4-része) 550 kor. kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi május hó 18-ik napjának délelőtt fél 10 órakor Osgyán községében a községi bíró házában fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában meghatározott ártolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldötteknek átadni és az árverési feltételeket aláírni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet senki sem ígér, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni.

Rimaszombat, 1914. évi márczius 14-én.

Mészáros s. k., kir. törvényszéki bíró.

ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

3-*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. HOLLÓSY JÓZSEF-féle temetkezési vállalat a Deák Ferencz-ut.

„ZSUFFA“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindenféle érc- és fakoporsókból,

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekkel, minéltogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes

teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legsolidabb feltételek mellett vállalom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri.

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.

Tanuló.

Egy 13-14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, nyomdász-tanuló; továbbá egy másik 13-14 éves fiú — ki írni és olvasni tud, könyvkötő-tanuló felfogadtatik id. Rábely Miklós Fia rimaszombati könyvnyomdájába és könyv-:::: kötészetébe. ::::

Hirdetéseket

mérsékelt áron e lap részére elfogad a kiadóhivatal Tompa-u. 10. és

Ifj. Rábely Miklós

könyv és papírkereskedő
Deák Ferencz-utca 20.